

ВИМОГИ ЩОДО НАЙМЕНУВАНЬ ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН

Загальні вимоги щодо найменувань усіх юридичних осіб, у тому числі і об'єднань громадян, які мають намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи, визначені ст. 90 Цивільного кодексу України. Вимоги щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу затверджені наказом Міністерства юстиції України від 05.03.2012 № 368/5 «Про затвердження Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу».

Згідно п. 1.1. Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу найменування юридичної особи повинно містити інформацію про її організаційно-правову форму (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів влади Автономної Республіки Крим, державних, комунальних організацій, закладів, установ) та назву.

У найменуванні юридичних осіб **забороняється** використання:

- 1) повних чи скорочених найменувань органів державної влади або органів місцевого самоврядування, або похідних від цих найменувань, або історичних державних найменувань, перелік яких установлюється Кабінетом Міністрів України, - у найменуваннях юридичних осіб приватного права.
- 2) термінів, аббревіатур, похідних термінів, заборона використання яких передбачена законами України.

Слово "національний" може використовуватися у найменуванні закладів (установ) України гуманітарної сфери, які набувають статусу національного згідно з [Указом Президента України від 16.06.95 № 451 "Про Положення про національний заклад \(установу\) України"](#).

Найменування **асоціацій органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань** складається з двох обов'язкових частин - загальної та індивідуальної. Загальна частина найменування містить слово "асоціація" чи слово, яким позначається добровільне об'єднання асоціацій, та має відтворювати статус асоціації. Індивідуальна частина найменування має відрізнятися від найменувань уже зареєстрованих в установленому порядку асоціацій.

Обласні, міські, районні організації, первинні осередки політичної партії та інші структурні утворення, передбачені статутом партії, використовують назву політичної партії з доповненнями, які визначають їх місце в організаційній структурі політичної партії.

Визначення "**профспілка**" або похідні від нього можуть використовувати у своєму найменуванні лише ті організації, які діють на підставі [Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності"](#).

Визначення «**організація роботодавців**», «**об'єднання організацій роботодавців**» та похідні від них можуть використовувати лише ті організації та їх об'єднання, які створені і діють відповідно до [Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»](#).

Юридичні особи можуть використовувати у своєму найменуванні **імена (псевдоніми) фізичних осіб, ювілейні та святкові дати, назви і дати історичних подій**, якщо вони присвоєні у порядку, встановленому Законом України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних

та святкових дат, назв і дат історичних подій». Юридичним особам приватної форми власності та об'єктам права власності, які за ними закріплені, імена фізичних осіб, ювілейні та святкові дати, назви і дати історичних подій присвоюються їх власниками з дотриманням підстав та умов, передбачених статтею 3 вказаного Закону.

Найменування відокремленого підрозділу повинно містити слова "відокремлений підрозділ" ("філія", "представництво" тощо) та вказувати на належність до юридичної особи, яка створила зазначений відокремлений підрозділ.

Відповідно до п. 3.3. Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу, в установчих документах юридичної особи та при заповненні реєстраційної картки використовуються великі літери українського алфавіту при написанні найменування українською мовою, та великі літери латинського алфавіту – при написанні найменування англійською мовою.

Юридична особа не має права використовувати найменування іншої юридичної особи.

Досить детально Законом України «Про громадські об'єднання» (далі – Закон) регулюються особливості визначення найменування **громадських об'єднань**. Згідно статті 10 Закону України «Про громадські об'єднання» (далі – Закон) найменування громадського об'єднання **визначається рішенням установчих зборів** під час його утворення.

Найменування громадського об'єднання складається з двох частин - загальної та власної назв.

У загальній назві зазначається організаційно-правова форма громадського об'єднання - **"громадська організація"** або **"громадська спілка"**.

Власна назва громадського об'єднання повинна визначатися засновниками з урахуванням вимог та обмежень, визначених чинним законодавством України. Зокрема, за наявності у громадського об'єднання спеціального статусу власна назва громадського об'єднання має містити інформацію про такий статус - "дитяче", "молодіжне", "всеукраїнське". Власна назва громадського об'єднання може містити інформацію про його вид: "екологічне", "правозахисне", "фізкультурно-спортивне" тощо.

Власна назва навчального закладу, установи чи організації у власній назві громадського об'єднання може використовуватися лише за згоди відповідного навчального закладу, установи чи організації. Власна назва громадського об'єднання може містити ім'я (псевдонім) фізичної особи за умови попередньої письмової згоди цієї особи або її спадкоємців, засвідченої в установленому законом порядку, якщо інше не передбачено законом.

Зверніть увагу! Оскільки територіальний статус громадських об'єднань Законом не передбачений, не обов'язково вказувати на адміністративно-територіальну одиницю у власній назві громадського об'єднання (лише за бажанням засновників).

Законом визначається ряд відомостей, які **не можуть міститися** у власній назві громадського об'єднання:

- найменування органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, складових найменувань цих органів (міністерство, агентство, служба, інспекція, комітет, адміністрація, прокуратура, суд);

- історичні державні найменування, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- слова "державний", "комунальний" та похідні від них;
- власна назва громадського об'єднання, діяльність якого заборонена в судовому порядку (протягом трьох років після набрання відповідним рішенням суду законної сили);
- інші позначення, використання яких обмежено законом.

Власна назва громадського об'єднання не повинна бути тотожною власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань або громадських об'єднань, повідомлення яких прийнято в установленому Законом порядку. Згідно п. 15 Порядку ведення Реєстру громадських об'єднань та обміну відомостями між зазначеним реєстром і Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців **реєстратор на основі даних Реєстру проводить перевірку тотожності власної назви громадського об'єднання**, документи якого подані для реєстрації, власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань або громадських об'єднань, повідомлення про утворення яких прийнято у порядку, встановленому Законом України «Про громадські об'єднання».

Зверніть увагу! Встановлення тотожності власної назви громадського об'єднання власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань або громадських об'єднань, повідомлення яких прийнято в установленому Законом порядку, а також виявлення інших порушень вимог ст. 10 Закону тягне за собою прийняття реєструючим органом рішення про відмову у реєстрації громадського об'єднання (ч. 10 ст. 12 Закону).

Рішенням установчих зборів, крім повного найменування, може бути визначене також **скорочене найменування громадського об'єднання**.

Згідно статті 11 Закону відомості про найменування громадського об'єднання повинні міститися у статуті громадського об'єднання.

Зверніть увагу! Відомості про скорочене найменування можуть міститися у статуті громадського об'єднання та реєстраційній картці лише, якщо скорочене найменування визначене рішенням установчих зборів.

Якщо скорочене найменування громадського об'єднання не було визначене установчими зборами при створенні громадського об'єднання, то воно може бути визначене вищим органом управління (з'їздом, конференцією, загальними зборами) відповідно до статуту громадського об'єднання.

Найменування громадського об'єднання викладається державною мовою. Громадське об'єднання може також викласти свою власну назву, поряд з державною мовою, іноземною мовою або мовою національної меншини.

Зміна найменування громадського об'єднання здійснюється на засіданні вищого органу управління такого об'єднання з додержанням вимог Закону та статуту об'єднання (за наявності).

Зареєстроване громадське об'єднання про зміни до статуту, пов'язані зі зміною найменування, повідомляє уповноважений орган з питань реєстрації, в якому знаходиться реєстраційна справа громадського об'єднання, протягом 60 днів з дня прийняття рішення (ст. 14 Закону). Згідно ст. 14 Закону за прийняття повідомлення про зміни до статуту

громадського об'єднання справляється плата у розмірі, визначеному ст. 10 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" за проведення державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи (станом на 10.03.2013 - 51 грн.). Кошти, одержані відповідно до вказаного Закону як реєстраційний збір, зараховуються до місцевого бюджету за місцезнаходженням юридичної особи.

Згідно ст. 22 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» інформація про зміну найменування юридичної особи підлягає обов'язковому опублікуванню в спеціалізованому друкованому засобі масової інформації («Бюлетені державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців») і за публікацію таких повідомлень справляється плата в розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Громадське об'єднання, яке повідомило про своє утворення, повідомляє уповноважений орган з питань реєстрації про зміну найменування протягом місяця з дня прийняття рішення у порядку, передбаченому статтею 14 Закону.

ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Порядок утворення громадських об'єднань визначається Законом України «Про громадські об'єднання» (далі – Закон). Вказаний Закон (ст. 1) визначає дві організаційно-правові форми громадських об'єднань: **громадська організація** і **громадська спілка**. Громадська організація - це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи. Громадська спілка - це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.